[Stats- og udenrigsministeren.]

våbenmagter, i sig selv så betydningsfuldt, at det vel næsten er vigtigt nok til at indgå i en hvilken som helst drøftelse.

Jeg skal derfor ganske kort gøre et par bemærkninger om den danske regerings stilling til det nævnte spørgsmål.

Der findes jo heldigvis en række tegn på, at der er en vis afspænding i verden, især imellem vest og øst og måske stærkest mellem USA og Sovjetunionen. Et af disse tegn er, at det synes at være lykkedes disse to superstormagter gennem en række forhandlinger at være nået frem til en enighed, der går ret vidt, om en ikke-spredningsaftale. Indgåelsen af en sådan aftale har altid været et hovedmål for dansk nedrustningspolitik, og det er derfor med den største tilfredshed, vi konstaterer, at dette spørgsmåls løsning nu er bragt så vidt frem. Jeg ville ønske, jeg turde sige, at det var inden for rækkevidde, men så vidt tør vi jo ikke gå endnu.

En række lande har imidlertid, som hr. Niels Westerby var inde på, under forhandlingerne rejst indvendinger herimod; det drejer sig om lande som Indien, Italien, Japan, Sverige og Tyskland. Det er altså ingenlunde lande med fælles synspunkter på international politik i øvrigt, der rejser disse indvendinger; man må vel snarere sige, at det er en række store lande, der hver for sig ville være i stand til selv at fremstille atomvåben, som, inden de vil indgå en international, bindende forpligtelse til hverken selv at fremstille sådanne våben eller modtage dem udefra, ønsker visse betingelser opfyldt.

Hvad er det da for betingelser, de ønsker opfyldt? Ja, de spørger for det første, hvilken garanti de vil have for, at deres fredelige anvendelse af atomkraften, deres mulighed for i udviklingen at industri, transport, vejbygning, tunnelbygning, havnebygning osv., at kunne bruge atomkraften til fredelige formål ikke kommer til at hinke bag efter, hvad de 5 atommagter bliver i stand til at udvikle af fredelige kraftmuligheder gennem fredelige atomsprængninger. Jeg skal ikke kunne vurdere, hvor relevant dette synspunkt er. Vi ved, at alle lande — også lande, der frivilligt har givet afkald på at anvende atomvåben i deres forsvar — har deres atomenergi- og atomforsøgsstationer, og man skulle i og for sig tro, at det var dem tilstrækkelig garanti. Men sikker kan man selvfølgelig ikke være, og det er altså et af disse spørgsmål, der er nævnt som en indvending, man ønsker undersøgt, før man underskriver aftalen.

Et andet er, at disse lande eller nogle af dem vil have en garanti imod, hvad man har kaldt atomafpresning. Man forstår meget vel, at et land som Indien, der for nylig har været udsat for krig og som nabo har lande, der ejer atomvåben, må spørge: „Hvis vi i Indien giver afkald på at have sådanne våben, hvilken garanti kan vi så få om, at andre vil stå os bi, hvis vi kommer i vanskelighed gennem det, man har kaldt atomafpresning?"

Endelig for det tredje siger disse lande, at de tilbageværende atommagter burde gøre en gensidighedsindrømmelse ved for deres vedkommende at afstå fra at udvide deres kapacitet med hensyn til atom- og kernevåben eller eventuelt ligefrem nedskære deres atompotentiel.

Man kan ikke uden videre afvise disse indvendinger som uvæsentlige. Jeg forstår godt, de gøres, og jeg synes, det er rigtigt, at disse indvendinger bringes ind i forhandlingerne. Det må være væsentligt at gøre uligheden mellem nationerne så lille som muligt, og de nationer, der får et monopol på atomvåben, hvis en sådan aftale bringes til verden, bør til gengæld give indrømmelser over for de lande, der forpligter sig til aldrig at modtage den slags våben. Så langt kan jeg altså godt forstå, at disse lande har fremført disse synspunkter, og mener ikke, de er usaglige.

En anden side af sagen er, at selve det ødelæggelsespotentiel, atomvåbenet rummer, er så voldsomt, at det ikke kan anskueliggøres. Den enorme fare, atomkrigen indeholder,